

Київський університет імені Бориса Грінченка  
Інститут філології  
Кафедра української літератури, компаративістики і грінченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної  
та навчальної роботи



О. Б. Жильцов

20 21 року

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

для студентів

спеціальності 035 Філологія  
спеціалізації 035.04 Германські мова та література (переклад включно)  
освітньої програми 035.04.01 Мова і література (англійська)  
035.04.03 Мова і література (німецька) ???

освітнього рівня другого (магістерського)

Київ – 2021

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Прогр. №	3010/21
<i>Жильцов</i> (підпис)	(прізвище, ініціали)
«	» 20 21 р.

**Розробник:**

Сінченко Олексій Дмитрович, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

**Викладач:**

Сінченко Олексій Дмитрович, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 15 січня 2020 р. № 8

Завідувач кафедри  (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.01 Українська мова і література

\_\_\_\_\_.\_\_\_\_.2020 р.

Гарант освітньої програми  (О. О. Бровко)

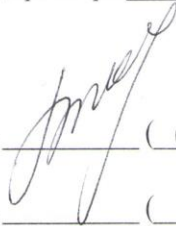
Гарант освітньої програми  (П. О. Шевченко)

Робочу програму перевірено

\_\_\_\_\_.\_\_\_\_.2020 р.

Заступник директора  (Л. І. Заяць)

Пролонговано:

на 2020/2021 н.р.  (О. О. Бровко) «13» 01/2021 р. протокол № 9

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ («\_\_»\_\_20\_\_ р. протокол №\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ («\_\_»\_\_20\_\_ р. протокол №\_\_

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ («\_\_»\_\_20\_\_ р. протокол №\_\_

# 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## Методологія і методи філологічних досліджень

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	4/120
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	4	4
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, зокрема:		
Аудиторні	48	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	64	104
Поточний контроль	-	-
Форма семестрового контролю	Залік	

## Літературознавчі методологія і методи дослідження

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	2/60
Курс	1	1
Семестр	2	2
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, зокрема:		
Аудиторні	24	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	32	52
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

## 2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «*Методологія і методи філологічних досліджень*» визначає обсяг знань, що має бути опанований магістрантами відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу блоку дисциплін «*Методологія і методи філологічних досліджень*», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Метою змістового модуля «*Методологія і методи філологічних досліджень*» є вивчення методології як науки про структуру, логічну організацію, методи і засоби дослідницької діяльності необхідні для підготовки магістерського дослідження.

### *Завдання курсу:*

- сформувані у магістранта уявлення про внутрішню організацію процесу філологічного пізнання (про специфіку науки як знання),
- навчити магістранта самоорганізації і саморегулюванню в процесі пізнання,
- сформувані уявлення про послідовність рефлексивного руху в процесі вирішення конкретної дослідницької задачі (про специфіку науки як діяльності).
- виявити специфіку формування окремих методів філологічного аналізу (як позатекстових, так і внутрітекстових),
- оволодіти методикою проведення філологічних досліджень з погляду кожного методу.

### *Навчальний курс передбачає засвоєння:*

#### *Загальні компетентності*

**Світоглядна** Здатність до критичного мислення й ціннісно світоглядної реалізації особистості. Наявність ціннісно-орієнтаційної позиції. Загально-культурна ерудиція, широке коло інтересів. Розуміння значущості для власного розвитку історичного досвіду людства, та сутності і соціальної значущості майбутньої професії. Збереження національних духовних традицій. Усвідомлення переваг здорового способу життя та прийняття їх як власних цінностей. Емоційний інтелект. Когнітивна гнучкість. Здатність до емоційної стабільності, толерантності.

**Громадянська** Здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина. Спроможність робити свідомий соціальний вибір та застосовувати демократичні технології прийняття рішень; діяти з соціальною відповідальністю та громадською свідомістю.

**Інформаційна** Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; до ефективного використання інформаційних технологій в соціальній і професійній діяльності. Сервіс-орієнтування.

**Комунікативна** Здатність до ефективного комунікування, готовність до співпраці з колегами, вміння працювати в колективі; навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації; здатність аналізувати зміст думки та її структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати.

**Соціальна** Здатність бути відповідальним, ініціативним, активним, мати динамічні знання, відкритість до світу, вміння працювати в команді; вміння розподіляти функції в колективній роботі; прояв мотивації до участі в суспільному житті.

**Самоосвітня** Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

**Особиста ціннісно-вольова налаштованість** Раціональна організація та планування своєї діяльності, застосування отриманих знань для формування власної професійної та життєвої стратегії лідерства-служіння.

*Фахові*

**Комунікативна професійно-орієнтована** Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту. Здатність вільно й ефективно використовувати мову, що вивчається, для розв'язання комунікативних завдань.

**Літературознавчо-критична** Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства

### **3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ**

*Знання та розуміння*

Володіння основними методами філологічного (лінгвістичного і літературознавчого) аналізу в синхронії та діахронії, користуючись системою основних понять і термінів мовознавства.

*Застосування знань та розумінь*

Вільне володіння базовим професійним категоріальнопоняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української мови та літератури.

*Формування суджень*

Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції.

Здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

**4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ  
«Літературознавчі методологія і методи досліджень»  
(денна форма)**

№	Назви теоретичних розділів	Кількість годин, відведених на:				
		Разом	Лекції	Практичні заняття	Самостійна Робота	Модульний контроль
<b>Змістовий модуль 1. Парадигматичне поле теоретико-літературних методологій.</b>						
1.	<b>Тема 1.</b> Літературознавчі методології: концептуалізація поняття.	9	2	2	5	-
2.	<b>Тема 2</b> Російський формалізм і нова критика.	9	2	2	5	-
3.	<b>Тема 3.</b> Феноменологія, герменевтика та психоаналіз.	12	2	2	6	2
<b>Разом</b>		<b>30</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>16</b>	<b>2</b>
<b>Змістовий модуль 2. Методологічні ревізії новітній теорій</b>						
4.	<b>Тема 4.</b> Структуралізм і семіотика	9	2	2	5	-
5.	<b>Тема 5.</b> Постструктуралізм і деконструкція	9	2	2	5	-
6.	<b>Тема 6.</b> Постколоніальні дослідження	12	2	2	6	2
<b>Разом</b>		<b>30</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>16</b>	<b>2</b>
<b>Разом годин</b>		<b>60</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>32</b>	<b>4</b>

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ  
«Літературознавчі методологія і методи досліджень»  
(заочна форма)**

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Усього	Аудиторні			Семестровий контроль	Самостійна робота
			Лекцій	Практичних	Семінарських		
<b>Змістовий модуль I.</b>							
1	<b>Тема 1.</b> Літературознавчі методології: концептуалізація поняття.	8	2	2			
<b>Разом</b>		<b>8</b>	<b>2</b>	<b>2</b>			
<b>Змістовий модуль II.</b>							

3	<b>Тема 3. Структуралізм і семіотика</b>	7	2	2				
	<i>Разом</i>	<b>7</b>	<b>2</b>	<b>2</b>				
	<i>Семестровий контроль</i>							
	<i>Разом</i>	<b>120</b>	<b>4</b>	<b>4</b>				<b>52</b>

## 5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

«Літературознавчі методологія і методи досліджень»

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Дискурсивне поле теоретико-літературних методологій.

#### **Тема 1. Літературознавчі методології: концептуалізація поняття**

Методологія науки та її місце в розвитку наукового пізнання. Проблема методу: гносеологічне підґрунтя, предмет, мета. Специфіка методологічного мислення. Класифікація наукових методологій. Поняття теоретико-літературної методології. Методологічні проблеми літературознавства. Позатекстові і внутрітекстові методи літературознавства. Рецептивний характер сучасного українського літературознавства.

#### **Тема 2. Російський формалізм і нова критика**

Центри формалізму: Московський лінгвістичний гурток, Петроградський ОПОЯЗ. Дві фази формалізму. Концепція сказа Ейхенбаума. Теорія одивлення та сюжетної будови Шкловського. Розрізнення поетичної й буденної мови Якобсона. Принципи динамічної структури і літературної динаміки і еволюції Тинянова. Представники «Нової критики» (А.Річардс, К.Брукс, Р.П.Уоррен, У.Емпсон). Основні принципи: оповідні реєстри, «точки зору», проблеми внутрітекстової семантики, техніка «ретельного читання», іманентний смисл твору, поняття про «органічну форму».

#### **Тема 3. Феноменологія, герменевтика і психоаналіз**

Історичні засади герменевтики. Герменевтика XIX століття: Ф. Шлейермахер, В. Дільтей. Теоретичні засади герменевтики XX століття (Ф. Ніцше, М. Гайдеггер, Г.-Г. Гадамер, П. Рікер). Основні поняття (розуміння, інтерпретація, герменевтичне коло, метод). Герменевтика й рецептивна естетика. Дискусії про інтерпретацію: конфлікт інтерпретації (Рікер–Ніцше–Маркс–Фройд), герменевтика й деконструкція (Гадамер–Деріда), есенціалізм і прагматизм (Еко–Рорті). Сучасні тенденції в герменевтиці. Вольфганг Ізер і феноменологія сприйняття. Е.Д.Гірш-молодший та етична герменевтика. Психоаналіз З.Фрейда. Глибинна психологія К.-Г. Юнга. «Анатомії критики» Н. Фрая. Концептуалізація архетипу: методологічні розрізнення. Ритуал і міф. Їхня пов'язаність із літературним текстом. Сучасні тенденції в розвитку

ритуально-міфологічної школи. Психоаналітичний підхід Нормана Голланда. Дослідження Л. Плюща.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2**

### **Методологічні ревізії новітніх теорій**

#### **Тема 4. Структуралізм і семіотика**

Лінгвістичний структуралізм. Празький лінгвістичний гурток. Французький структуралізм (Цветан Тодоров, Ролан Барт, Жерар Женет). Структуралізм і постструктуралізм: лінії перетину. Поняття «структура», «бінарні опозиції», «означаюче / означене», бриколаж тощо. Структурна наратологія. Розуміння метафори/метонімії Р. Якобсоном. Структура міфу К. Леві-Строса. Тартуська школа (Юрій Лотман, Олександр Жолковський, Борис Успенський). Поняття тексту в теорії Ю. Лотмана. Ідеї В. Топорова. Поняття семіосфери. Семіотична неоднорідність тексту. Поняття про другі моделюючі системи. Співвідношення коду й повідомлення. Синергетичні зацікавлення Ю. Лотмана.

#### **Тема 5. Постструктуралізм і деконструкція**

Основні засади постструктуралістських теорій Р. Барта, М. Фуко, Ю. Крістевой. Деконструктивістські теорії Ж. Деріда, П. де Мана, Дж. Г. Міллера. Поняття «граматологія», «логоцентризм», «біла міфологія» тощо. Теорія інтертекстуальності: М. Бахтін, Ю. Крістева, Р. Барт, Ж. Жанетт. «Пізні» ідеї Ж. Деріда. Деконструкція як «Читання проти себе». Методологічні ідеї П. де Мана, Дж. Гартмана Г. Блума, Дж. Х. Міллера. Екстра-й інтертекстуальний індетермінізм. Страх впливу. Поняття канону. Читання як письмо. Перспективи деконструктивізму в українському літературознавстві.

#### **Тема 6. Постколоніальні дослідження**

Постколоніалізм як теорія. Постколоніальне письмо. Ідеї децентрації й маргінальності, метаповіді й ідеології. Ідеї Ф. Ліотара, Ф. Джеймісона, М. Фуко. «Орієнталізм» та «Культура й імперіалізм» Е. Саїда. Колективна однорідність. Поняття репрезентації, культурної гегемонії та стереотипів. Праці Г. Бгабги та Г. Співак. Імагологічні аспекти постколоніальних досліджень. Дослідження Є. Томпсон. Українські постколоніальні студії М. Павлишин, Я. Поліщук, Гр. Грабович та ін. Гендер як культурологічне поняття. Гендер і стать. Сконструйованість фемінного. Фемінізм і психоаналіз. Праці К. Міллет і Дж. Мітчелл. «Фемінність» / «маскуліність» як культурні концепти. Розрізнення понять «феміністичний», «жіночий», «фемінний». Е. Шовалтер і поняття андротексту, гінотексту. Поняття «жіноче письмо» Е. Сіксу. Символічне й семіотичне Ю. Крістевой. Поняття «соціальна кастрація». Квір-теорія. Феміністичний дискурс українського літературознавства.



## 6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

### 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів ЗМІСТОВИЙ БЛОК

#### «Літературознавчі методологія і методи досліджень» денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-ть одиниць	максимальна кількість балів	К-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>		13	76	13	76
Максимальна кількість балів: 152					
Розрахунок коефіцієнта: $152:100 = 1,52$					

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

#### «Літературознавчі методологія і методи досліджень» заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-ть одиниць	максимальна кількість балів	К-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	-	1	1	1	1
Робота на практичному занятті	-	1	10	1	10
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>		5	41	4	41
Максимальна кількість балів: 82					
Розрахунок коефіцієнта: $82:100 = 8,2$					

## **6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання**

### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «Літературознавчі методологія і методи досліджень»**

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Парадигматичне поле теоретико-літературних методологій**

##### **Тема 1. Літературознавчі методології: концептуальні поняття (5 год.).**

1. Дати визначення поняттям: «традиція», «метод», «парадигма».
2. Законспектувати текст: Джонатан Каллер «Теорія літератури: короткий вступ».
3. Створити презентацію до теми.

##### *Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

##### **Тема 2. Російський формалізм і нова критика (5 год.).**

1. Дати визначення поняттям: «форма», «ретельне читання», «динамічна система».
2. Законспектувати статтю: Юрія Тинянова «Про літературну еволюцію».
3. Створити презентацію до теми.

##### *Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

##### **Тема 3. Феноменологія, герменевтика і психоаналіз (6 год.).**

1. Дати визначення поняттям: «трансакційність», «горизонт сподівань», «читацькі спільноти».
2. Законспектувати статтю: Вольфганг Ізер «Процес читання, феноменологічне наближення».
3. Створити презентацію до теми.

##### *Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II**

### **Методологічні ревізії новітніх теорій**

#### **Тема 4. Структуралізм і семіотика (5 год.).**

1. Дати визначення поняттям: «семіосфера», «культура як вибух», «другі моделюючі системи».
2. Законспектувати статтю: Юрій Лотман «Текст у тексті».
3. Створити презентацію до теми.

#### *Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

#### **Тема 5. Постструктуралізм і деконструкція (5 год.).**

1. Дати визначення поняттям: «деконструкція», «карта перечитування», «страх впливу».
2. Законспектувати статтю: Поль де Ман «Опірність теорії».
3. Створити презентацію до теми.

#### *Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

#### **Тема 6. Постколоніальні дослідження (6 год.).**

1. Дати визначення поняттям: «ідентичність», «метрополія», «імагологія».
2. Законспектувати статтю: Гомі Бгабга «Націєрозповідність».
3. Створити презентацію до теми.

#### *Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка за модуль – 5 балів.
2. Оцінюється самостійність мислення, аргументованість тез, вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

### **6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання**

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ**

### **«Літературознавчі методологія і методи досліджень»**

#### **Модульний контроль 1**

1. Оберіть текст, в якому застосовано герменевтичний метод.

2. Здійсніть його аналіз у двох викладах: 1) опис методу застосування;
- 2) проаналізуйте художній текст у відповідності до вказаного методу.

*Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка – 25 балів.
2. Оцінюватиметься: оригінальність, відповідність тексту постмодерним традиціям.

**Модульний контроль 2**

1. Оберіть текст, в якому застосовано гендерний підхід.
2. Здійсніть його аналіз у двох викладах: 1) опис методу застосування;
- 2) проаналізуйте художній текст у відповідності до вказаного методу.

*Критерії оцінювання*

1. Максимальна оцінка – 25 балів.
2. Оцінюватиметься: відповідність до жанрів (есе, тези); оригінальність інтерпретації, самостійність мислення, аргументованість тверджень.

**6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання**

Семестровий контроль відбуватиметься у формі заліку.

**6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю  
(для самоконтролю)**

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ**

**«Літературознавчі методологія і методи досліджень»**

1. Поняття «теоретико-літературна школа».
2. Міф як символічна форма.
3. Ритуал і міф у літературі.
4. Наукові концепції міфу.
5. Поняття архетипу у К.-Г. Юнга.
6. Архетип і художній образ.
7. Основні положення «Анатомії критики» Н.Фрая.
8. Антропологічний і структуралістський підхід до міфу К.Леві-Строса.
9. Міф і мовна картина світу.
10. Основні положення теорії В.Проппа.
11. Функції архетипів і постійних образів в літературі.
12. Роботи Юрія Лотмана в галузі структурної поетики.
13. Семіотична концепція Ролана Барта.
14. Феміністична і гендерна критика в літературознавстві.
15. Поняття про дискурс і дискурсивний аналіз (М.Фуко, Р.Барт, Ю.Крістева).
16. Деконструктивізм і літературна критика (П.де Ман, Дж.Каллер, Ж.Деріда).
17. Критика опозиції і ієрархії в теоретичних вибудовах деконструктивізму.
18. Конценція письма в постструктуралістських теоріях.

19. Деконструктивна афірмативність Ж. Дерида.
20. «Постколоніальне письмо» як проблема вибору мови репрезентації.
21. Основні положення «Орієнталзму» Е. Саїда.
22. Межі культури й лімінальність.
23. Проблеми репрезентації, культурної гегемонії й культурних стереотипів в постколоніальних дослідженнях.
24. Децентрація й маргінальність як мови методологічного опису.
25. Постмодерністська концепція Ф. Джеймсона.
26. «Гендер» як соціостать.
27. Природне й культурне в концепціях гендеру.
28. Квір-теорія й гендерні дослідження.
29. Жіноче тіло як об'єкт гендерних досліджень.
30. Феміністична літературна критика.
31. Критика патріархатності як методологічна проблема.
32. Теорія «жіночого письма».
33. «Маскулінність» як культурний конструкт.
34. Джонатан Куллер і структуралістський підхід.
35. Риторичний метод Стенлі Фіша.
36. Норман Голланд і психоаналітичний підхід.
37. Феноменологія сприйняття Вольфганга Ізера.
38. Тартусько-московська семіотична школа: загальна характеристика.
39. Концепція «семіосфери» Юрія Лотмана.
40. Феноменологічна концепція літератури Р.Інгардена.
41. Літературна герменевтика Г.Г-Гадамера: читання як діалог.
42. Теоретико-літературні школи в Україні. Формалістичний напрям в літературознавстві.
43. Структуралістська критика, її основні поняття та еволюція ідей.
44. Постструктуралізм і його основні положення.
45. Психоаналітична критика ХХ ст.: основні ідеї. Психоаналіз в українському літературознавстві.

### 6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <b>A</b>	90–100
Дуже добре <b>B</b>	82–89
Добре <b>C</b>	75–81
Задовільно <b>D</b>	69–74
Достатньо <b>E</b>	60–68
Незадовільно <b>FX</b>	35–59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу <b>F</b>	1–34

**IV. Навчально-методична карта дисципліни «Літературознавчі методологія і методи досліджень»**

**Разом: 60 год., з них: лекції – 12 год., практичні заняття – 12 год., мк – 4 год.,**

**самостійна робота – 32 год.**

**денна форма**

іждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	<b>Парадигматичне поле теоретико-літературних методологій</b>			<b>Методологічні ревізії новітніх теорій</b>		
Кількість балів за модуль	76 балів			76 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6
Дати						
Теми лекцій	Літературознавчі методології: концептуальні поняття (1 б.)	Російський формалізм і нова критика (1 б.)	Феноменологія, герменевтика і психоаналіз (1 б.)	Структуралізм і семіотика (1 б.)	Постструктуралізм і деконструкція (1 б.)	Постколоніальні дослідження (1 б.)
Теми семінарських занять	Літературознавча рефлексія у вимірі наукової методології (11 б.)	Літературна теорія Юрія Тинянова (11 б.)	Літературна феноменологія Романа Інгардена (11 б.)	Теорія семіосфери Юрія Лотмана (11 б.)	Деконструкція Жака Дерріда (11 б.)	«Орієнталізм» Е.Саїда як маніфест постколоніальних студій (11 б.)
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік					

**Навчально-методична карта дисципліни «Літературознавчі методологія і методи досліджень»**  
**Разом: 60 год., з них: лекції – 4 год., практичні заняття – 4 год., мк – 4 год., поточні консультації 7 год.,**  
**самостійна робота – 32 год.**

**заочна форма**

иждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	<b>Парадигматичне поле теоретико-літературних методологій</b>			<b>Методологічні ревізії новітніх теорій</b>		
Кількість балів за модуль	41 балів			41 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6
Дати						
Теми лекцій	Літературознавчі методології: концептуальні поняття (1 б.)			Структуралізм і семіотика (1 б.)		
Теми семінарських занять	Літературознавча рефлексія у вимірі наукової методології (11 б.)			«Орієнталізм» Е.Саїда як маніфест постколоніальних студій (11. б)		
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		
Підсумковий контроль	Залік					

## 8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

## XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### *Основна:*

#### *Літературознавча методологія:*

1. Баррі, Пітер. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с.
2. Иглтон Т. Теория литературы: Введение / Терри Иглтон; пер. Е. Бучкиной под ред. М. Маяцкого и Д. Субботина. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2010. – 210 с.
3. Каллер Дж. Теория литературы: краткое введение / Джонатан Каллер: пер. с англ. А. Георгиева. – М.: Астрель: АСТ, 2006. – 158, [2] с.
4. Література. Теорія. Методологія. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 543 с.
5. Мітосек Зофія. Теорії літературних досліджень. – Сімферополь: Таврія, 2003. – 408 с.
6. Сінченко О.Д. Комунікативні стратегії в теорії літератури: автор, текст, читач: Навчальний посібник / О.Д. Сінченко. – К.: Логос, 2015. – 170 с.
7. Хима Г. Современные направления в литературоведении. К.: Четверта хвиля, 2000. – 180 с.

### *Додаткова:*

#### *Літературознавча методологія:*

1. Анкерсмит Ф.Р. История и тропология: взлет и падение метафоры. – М.: «Канон» РООИ «Реабилитация», 2009. – 400 с.
2. Антология гендерной теории. Минск.: ПроPILEI, 2000.
3. Ассман А., Ассман Я. Канон и цензура. В кн.: Немецкое философское литературоведение наших дней (Антология). Изд-во СПбГУ 2001
4. Ауэрбах Э. Мимесис. Изображение действительности в западноевропейской литературе. – М., 2000.
5. Барт Р. Введение в структурный анализ повествовательных текстов // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX–XX вв. Трактаты, статьи, эссе. – М.: Изд-во МГУ, 1987. – С. 387–422.
6. Барт Р. Від твору до тексту // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. – Л.: Літопис, 1996. – С. 378–385.
7. Барт Р. Избранные работы. Семиотика, поэтика. – М.: Прогресс, 1989. – С. 384–391.
8. Барт Р. Текстовый анализ одной новеллы Эдгара По. Удовольствие от текста. Смерть автора. Критика и истина. В кн: Р. Барт Избранные работы. Семиотика, поэтика. М. 1989.
9. Барт Р. Мифологии. – М., 2001.



10. Батлер Дж. Гендерний клопіт. Фемінізм та підрив тожсамості. – К.: Ентіс, 2003. – 223 с.
11. Бахтин М.М. Литературно-критические статьи. – М.: Худож. лит., 1986.
12. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского. – М.: Худ. литература, 1972.
13. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. – 424 с.
14. Белецкий А.И. Избранные труды по теории литературы. – М.: Просвещение, 1964.
15. Беньямін В. Вибране. – Львів: «Літопис», 2002. – 214 с.
16. Беньямін В. Щодо критики насильства. – Київ: «Грані-Т», 2012. – 312 с.
17. Блум Гарольд. Західний канон: книги на тлі епох. – К.: Факт, 2007. – 720 с. – («Висока полиця»).
18. Блум Х. Страх впливння. Карта перечитывания. Екатеринбург: изд-во Уральского Университета, 1998.
19. Бовуар, Сімона де. Друга стать. – К.: Основи, 1994. – Т. 1. – 390 с.; Т. 2. – К.: Основи, 1995. – 392 с.
20. Богин Г.И. Обретение способности понимать: Введение в филологическую герменевтику. – М.: Изд-во «Психология и Бизнес», 2001, 516 с.
21. Бодрияр Ж. Система вещей. – М.: Рудомино, 1995.
22. Бодрияр Ж. Символічний обмін і смерть. – Львів: Кальварія, 2004. – 376 с.
23. Бодрияр Жан Симулякри і симуляція. –К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 230 с.
24. Бурдьє П. Чтение, читатели, ученые, литература. // Начала. М. 1994, СС. 167-177
25. Бурдьє П'єр. Практичний глузд. – К.: Український центр духовної культури, 2003. – 503 с
26. Введение в гендерные исследования. Учебное пособие / под ред. И.Жеребкиной. – Харьков: ХЦГИ – СПб: Изд-во «Алетейя», 2001. – 695 с. – Ч.1-2.
27. Веселовский А.Н. Историческая поэтика. М., 1989.
28. Выготский Л.С. Психология искусства. – М.: Педагогика, 1987. – 344 с.
29. Гадамер Г.Г. Герменевтика і поетика /Вибрані твори/ Пер. 3 нім. – К.: Юніверс, 2001. – 288 с.
30. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: Пер. 3 нім. – К.: Юніверс, 2000, – Т. 1.
31. Генетическая критика во Франции: Антология. М., 1999.
32. Гадамер Г.-Г. Вірш і розмова. Есе. – Львів: Незалежний культурологічний журнал «І», 2002. – 188 с.
33. Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. – К.: Юніверс, 2001. –288 с.
34. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. – Том 1: Герменевтика I: Основи філософської герменевтики. – К.: Юніверс, 2000. – 464 с.; Том 2: Герменевтика II: доповнення. – К.: Юніверс, 2000. – 478 с.
35. Деррида Ж. Письмо та відмінність. – К.: Основи, 2004. – 602 с.
36. Деррида Ж. Differance // Гурко Е. Тексты деконструкции, Томск: Водолей, 1999.
37. Деррида Ж. О грамматологии. – М. Издательство «Ad Marginem», 2001.
38. Деррида Ж. Эссе об имени. СПб.: Алетейя, 1998.

39. Дерріда Ж. Дарувати час. – Львів: Літопис, 2008. – 208 с.
40. Дерріда Ж. Письмо та відмінність. – К.: Основи, 2004. – 602 с.
41. Дерріда Ж. Позичії. – К.: Дух і літера, 1994. – 160 с.
42. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле. – К.: Ніка-Центр, 2012. – 264 с
43. Ева М. Томпсон Трубадури імперії. Російська література і колоніалізм / Марія Корчинська (пер.). – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2006.
44. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. – Л.: Літопис, 2004. – 384 с.
45. Єрмоленко В. Оповідач і філософ. Вальтер Беньямін та його час. – Київ: «Критика», 2011.
46. Жак Дерріда в Москві: деконструкція путешествия. М.: Культура, 1993.
47. Женетт Ж. Фигуры. Работы по поэтике. В 2-х т. – М.: Изд. им. Сабашниковых, 1998.
48. Жирмунский В.М. Теория литературы. Поэтика. Стилистика. – Л.: Наука, 1977. – 408 с.
49. Жолковский А.К., Щеглов Ю.К. Работы по поэтике выразительности: Инварианты – Тема – Приемы – Текст: Сб. статей. – М.: Прогресс; Универс, 1996. – 343 с.
50. Зарубежная эстетика и теория литературы XIX–XX вв. Трактаты, статьи, эссе. – М.: Изд-во МГУ, 1987.
51. Зубрицька М. Номо legens: читання як соціокультурний феномен. – Л.: Літопис, 2004. – 352 с.
52. Изер В. Акты вымысла, или что фиктивно в фикциональном тексте. В кн.: Немецкое философское литературоведение наших дней (Антология). Изд-ва СПбГУ 2001
53. Изер В. Историко-функциональная текстовая модель литературы // Вестник МГУ. Филология. – 1997 – №3.
54. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. – М.: Интрада, 1996;
55. Ингарден Р. Исследования по эстетике. – М.: Изд. иностр. л-ры, 1962. – 572 с.
56. Интенциональность и текстуальность. Томск: Водолей, 1998.
57. Каллер Дж. Теория литературы. Краткое введение. – М.: АСТ-Артель, 2006. – 159 с.
58. Квіт С.М. Основи герменевтики: Навч. посіб. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2003 – 192 с.
59. Книга в пространство культуры: сб. ст. – М., 2000 – 218 с.
60. Ковалів Ю.І. Літературна герменевтика. – К.: Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, 2008. – 240 с
61. Компаньон А. Демон теории. – М.: Изд-во им. Сабашниковых, 2001.
62. Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004. – 656 с. (Серия «Книга света»).
63. Лексикон загального та порівняльного літературознавства /За ред. А. Волкова, О.Бойченка, Б.Іванюка та ін. – Чернівці, 2001. – 636 с.

64. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна. Спб.: Алетейя, 1998.
65. Літературознавчий словник-довідник /Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. – К., 1997.
66. Лотман Ю. Внутри мыслящих миров. Человек – текст – семиосфера – история. – М.: «Языки русской культуры», 1999. – 464 с.
67. Лотман Ю. М. Семиосфера. – С.-Петербург: «Искусство-СПБ», 2000. – 704 с.
68. Лотман Ю. Структура художественного текста. – М.: Искусство, 1970. – 384 с.
69. Лотман Ю.М. Анализ поэтического текста: структура стиха. – Л., 1972.
70. Мид М. Мужское и женское. Исследование полового вопроса в меняющемся мире. М., РОССПЭН, 2004. – 416 с.
71. Мукаржовский Я. Исследования по эстетике и теории искусства. – М.: Искусство, 1994. – 606 с.
72. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство. – Львів: Літопис, 2007. – 316 с.
73. Перкінс Девід Чи можлива історія літератури? – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 152 с.
74. Піхманець Р. Психологія художньої творчості. – К., 1991.
75. Поль де Манн Алгоритми читання. – СПб., 2001.
76. Поль де Манн Слепота и прозрение. Статьи о риторике современной критики. – СПб.: Гуманитарная академия, 2002.
77. Потебня О. Эстетика і поетика слова. – К., 1985.
78. Рикёр П. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике. – М.: Медиум, 1995. – 415 с.
79. Саїд, Едвард В. Культура й імперіялізм. – К.: Критика, 2007.
80. Саїд, Едвард В. Орієнталізм – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001.
81. Сартр Ж. П. Что такое литература? – М., 1999.
82. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. /За ред. М. Зубрицької. – Львів, 1996.
83. Современная литературная теория. Антология / Сост. И.В. Кабанова. – М.: Флинта: Наука, 2004. – 344 с.
84. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. – К.: Основи, 1997.
85. Співак, Гаятрі Чакраворті. В інших світах. Есеї з питань культурної політики. – К.: Вид. дім «Всесвіт», 2006.
86. Тодоров Цв. Поняття літератури та інші есе; Переклав з фр. Євген Марічев. – К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2006. – 161 с.
87. Тынянов Ю.Н. Поэтика. История литературы. Кино. – М.: Наука, 1977. – 573 с.
88. Фатеева Н.А. Контрапункт интертекстуальности, или Интертекст в мире текстов. – М.: Агар, 2000. – 280 с.
89. Фізер І. Американське літературознавство: Іст.-критич. нарис. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – 108 с.
90. Фрай М. Анатомія критики // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX–XX вв. Трактаты, статьи, эссе. М.: Изд-во МГУ, 1987. С. 232–263.
91. Фрай Н. Архетипний аналіз: теорія мітів // Слово. Знак Дискурс. – Львів,

2001. – С. 109–136.

92. Французская семиотика: От структурализма к постструктурализму / Пер. с фр. и вступ. ст. Г.К. Косикова. – М.: Издательская группа «Прогресс», 2000. – 467 с.

93. Фрейд З. Толкование сновидений (будь-яке видання).

94. Фрейд З. Лекції з психоаналізу (будь-яке видання).

95. Фрейд З. Поет і фантазування. // Слово. Знак Дискурс. – Львів, 2001. – С. 109–118.

96. Фуко М. Археологія знання. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 326 с.

97. Фуко М. Що таке автор? // Слово. Знак Дискурс. – Львів, 2001. – С. 458–617.

98. Хайдеггер М. Источник художественного творения // Хайдеггер М. Работы и размышления разных лет: Пер. с нем. – М.: Гнозис, 1993. – С. 47–120.

99. Шкловский В.Б. О теории прозы. – М.: Сов. писатель, 1983. – 383 с.

100. Щедровицкий Г. П. Избранные труды. – М.: Шк.Культ.Полит., 1995. – 800 с.

101. Эйхенбаум Б.М. О литературе: Работы разных лет. – М.: Советский писатель, 1987. – 544 с.

102. Эко У. Открытое произведение. Форма и неопределенность в современной поэтике. – Спб., 2004.

103. Эко У. Отсутствующая структура: Введение в семиологию: Пер. с ит. – СПб.: ТОО ТК «Петрополис», 1998. – 432 с.

104. Юнг К.Г. Архетип и символ. – Х.: Издательство «Ренессанс» СП «ИВО-Сид», 1991

105. Яacobсон Р. Избранные работы. – М.: Прогресс, 1985. – 456 с.

106. Яус, Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2011 – 624 с.

107. Яусс Г. Р. История литературы как провокация литературоведения // Новое литературное обозрение. – М., 1995. – № 12. – С. 34–84.